

ПАКЕТИ ХУМАНИТАРНЕ ПОМОЋИ У ИЗБОРНОЈ КАМПАЊИ

Агенција за борбу против корупције указује политичким субјектима да подела промотивног материјала у виду пакета са животним намирницама, или основним хигијенским прибором, није предвиђена Законом о финансирању политичких активности. Такође указујемо да су за овакве активности, законом установљени други облици удруживања грађана, и још једном позивамо политичке субјекте да промоцијом искључиво политичких програма и кандидата који ће га спровести, себи обезбеде изборну подршку.

За јавно представљање кандидата и промоцију изборних програма, политичке странке могу користити новчана средства, услуге и добра али Агенција подсећа да средства добијена из јавних и приватних извора могу да користе само за рад са бирачима и чланством кроз: организовање и одржавање скупова, промоцију, израду и поделу рекламног материјала, брошура, лифлета и публикација, политичко оглашавање, истраживање јавног мњења, медијске, маркетиншке и консултантске услуге које су недвосмислено повезане са изборном кампањом.

=====

ПРЕДИЗБОРНА КАМПАЊА НА ИНТЕРНЕТУ И ПОТЕНЦИЈАЛНА ЗЛОУПОТРЕБА ЈАВНИХ РЕСУРСА

Предизборна кампања значајно је преусмерена на друштвене мреже, као и на интернет генерално, као последица ситуације коју је изазвао вирус COVID-19. То показују извештаји посматрача које је Агенција за борбу против корупције ангажовала, као и пријаве поднете Агенцији у вези са евентуалним кршењем релевантних закона. Иако су у питању бесплатне интернет платформе и мобилне апликације, Агенција апелује на политичке субјекте и носиоце јавних функција да их одговорно користе и напомиње да садржаји који се објављују на њима подлежу санкционисању, уколико Агенција утврди да је дошло до кршења закона.

Како је законом прописано, јавни ресурс је свака непокретност, покретна ствар и свако друго добро које је у јавној својини, односно у другом облику својине које користе органи Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, привредна друштва, установе и друге организације чији је оснивач, односно члан Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

Изборно право, као опште и једнако за све пунолетне грађане, представља уставну категорију. У том смислу, јасна и недвосмислена подршка политичким субјектима који учествују на изборима је дозвољена и легитимна, али коришћење јавних ресурса у ту сврху је изричито законом забрањено. С обзиром на то, указујемо на чињеницу да је политичка промоција субјеката који учествују на изборима, са интернет страница (web сајтова), налога и преко средстава која су у власништву државних органа, злоупотреба јавних ресурса.

Агенција и овим путем позива функционере и политичке субјекте на поштовање изборних прописа, као и на одговорно понашање према грађанима, које се огледа и у правилном коришћењу друштвених мрежа и апликација

=====

**Максимални износи давања за изборе за народне посланике, посланике у
Скупштину АП Војводине и изборе за одборнике Скупштина градова, градских
Скупштина општина и Скупштина општина**

Агенција за борбу против корупције подсећа да политички субјекти за финансирање трошкова изборне кампање за опште изборе који се одржавају 21. јуна 2020. године, поред средстава из јавних извора, могу да прикупљају и средства из приватних извора. Законом о финансирању политичких активности одређена је максимална вредност давања за све изборне кампање у календарској години када се избори одржавају. За физичко лице максимална вредност давања износи 20 просечних месечних зарада, док за правно лице износи 200 просечних месечних зарада.

Према подацима Републичког завода за статистику просечна месечна зарада без пореза и доприноса у Републици Србији у 2019. години је износила 54.919,00 динара, тако да максимална вредност давања једног физичког лица може износити највише 1.098.380,00 динара, док максимална вредност давања правног лица може износити највише 10.983.800,00 динара.

Вредност давања је укупна вредност свих новчаних и неновчаних давања.

=====

АКТУЕЛНО

У складу са Уредбом о мерама за време ванредног стања ("Службени гласник РС", број 31/20) која је ступила на снагу 16. марта 2020. године, Републичка изборна комисија је донела Решење о прекиду свих изборних радњи у спровођењу избора за народне посланике Народне скупштине расписаних за 26. април 2020. године.

Истог дана Покрајинска изборна комисија донела је Решење о прекиду свих изборних радњи у спровођењу избора за посланике у Скупштини Аутономне покрајине Војводине, расписаних за 26. април 2020. године.

На исти начин поступиле су и изборне комисије јединица локалне самоуправе а у вези са локалним изборима.

Овим решењима прекидају се све изборне радње и престају да теку сви рокови за вршење изборних радњи док важи Одлука о проглашењу ванредног стања („Службени гласник РС“, број 29/20).

Нови рокови за вршење изборних радњи биће утврђени у складу са временом наставка спровођења изборних радњи, почев од дана престанка ванредног стања. Све до сада предузете изборне радње у поступку спровођења избора остају на правној снази.

=====

ОТВАРАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПОСЕБНИХ РАЧУНА ЗА ИЗБОРНУ КАМПАЊУ

Политичке странке, групе грађана и коалиције (политички субјекти) су дужне да посебан рачун отварају и користе у циљу прикупљања средстава за финансирање одређене изборне кампање, као и за плаћање свих трошкова везаних за исту изборну кампању.

Агенција за борбу против корупције указује на то да није битан укупан број рачуна које ће политичка странка користити у једној изборној кампањи, и да ли ће исте отворити код Управе за трезор или пословне банке, већ је битна намена рачуна у одређеном периоду, односно његова веза за конкретну кампању према врсти расписаних избора.

То значи да политички субјекат који не поседује посебан рачун, тај рачун отвара у одређеном периоду (након расписивања избора, а пре проглашења изборне листе), код Управе за трезор или пословне банке, и да рачун који је отворен за финансирање одређене изборне кампање (за народне посланике, посланике и одборнике) може да се користи једино у ту сврху.

Посебно треба указати на случај отварања посебног рачуна за сврху изборне кампање у случају локалних избора. Како су локални избори везани за територију јединице локалне самоуправе, и како не морају бити одржани у исто време, односно не морају се истовремено окончати, то политички субјекат који учествује у овим изборним кампањама отвара посебан рачун за оне локалне изборе у којима је регистровао листу.

Престанак коришћења посебног рачуна

Даном подношења Агенцији извештаја о трошковима изборне кампање, односно у року од 30 дана од дана објављивања коначних резултата избора, посебан рачун губи намену ради које је отворен и стање на њему мора бити сведено на нулу, било да су приходи кампање једнаки њеним расходима, или да се неутрошена средства прикупљена из јавних и приватних извора врате на рачун буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, односно пребаце на рачун странке намењен за финансирање редовног рада.

=====

ПРИЛОЗИ У ИЗБОРНОЈ КАМПАЊИ

Током изборне кампање политичке странакe, групе грађана и коалиције (политички субјекти) могу се финансирати и прилозима физичких и правних лица, при чему максимална вредност давања за трошкове изборне кампање на годишњем нивоу које **једно физичко лице** може дати износи највише 20 просечних нето месечних зарада, док **једно правно лице** може дати највише 200 просечних нето месечних зарада. Правна и физичка лица (даваоци прилога) у једној календарској години у којој се одржавају избори могу, поред давања за редован рад, дати средства за трошкове изборне кампање до максимално прописаног износа на годишњем нивоу без обзира на број изборних кампања у календарској години.

Даваоци прилога су дужни да политичком субјекту, најкасније у року од три дана од давања прилога, доставе изјаву да нису прекорачили максимално прописану вредност давања.

Политички субјекти су дужни да новчане прилоге примају **искључиво** са текућег рачуна даваоца прилога, односно није дозвољено давање новчаног прилога у готовом новцу и путем уплатнице.

Политички субјекти евидентирају све прилоге и и дужни су да прилоге чија је вредност на годишњем нивоу већа од једне просечне месечне зараде објаве на свом веб сајту у року од осам дана када је вредност прилога премашила износ једне просечне месечне зараде.

Шта могу бити прилози?

Прилози су новчани износи (осим чланарине), поклон, услуге пружене без накнаде или под условима који одступају од тржишних, кредити, зајмови и друге услуге банака и

финансијских организација дати под условима који одступају од тржижних, као и отпис дугова.

Обавеза давање изјаве приликом давања прилога

Поред изјаве да није прекорачио максимално прописану вредност давања, давалац прилога, који обавља привредну делатност дужан је да приликом давања прилога достави политичком субјекту изјаву да је измирио све обавезе по основу јавних прихода, као и да не врши, нити је у последње две године вршио делатност од општег интереса по основу уговора.

=====

ОБАВЕЗА ИМЕНОВАЊА ОВЛАШЋЕНОГ ЛИЦА У ПОЛИТИЧКОМ СУБЈЕКТУ

(Групи грађана, коалицији или политичкој странци)

Агенција за борбу против корупције указује на то да су коалиције и групе грађана које се сада формирају као нови политички субјекти, ради учешћа у изборној кампањи, дужне да уговором о образовању именују своја овлашћена лица и да о томе обавесте Агенцију. Лица именована овим уговорима одговорна су за финансијско пословање, подношење извештаја, вођење књига и контакт са Агенцијом. Уговори о образовању ових политичких субјеката морају садржати одредбу, којом је на јасан и недвосмислен начин именовано овлашћено лице.

Овлашћено лице политичке странке која самостално наступа у изборној кампањи мора бити одређено статутом политичке странке, и Агенција мора бити обавештена о том лицу. Уколико политичка странка има потребу за именовањем овлашћеног лица за конкретне локалне изборе у јединици локалне самоуправе дужна је да обавести Агенцију о именовању тих лица која су одговорна су за финансијско пословање, подношење извештаја, вођење књига и контакт са Агенцијом само за конкретне јединице локалне самоуправе.

У случају било какве промене овлашћеног лица, политички субјекат је дужан да о насталој промени обавести Агенцију.

=====

ФИНАНСИРАЊЕ ТРОШКОВА ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ

Финансирање трошкова изборне кампање регулисано је Законом о финансирању политичких активности ("Службени гласник РС", бр. 43/11, 123/14, 88/19)

Извори средстава

За финансирање трошкова изборне кампање парламентарних, покрајинских и локалних избора политичке странке, групе грађана или коалиције (политички субјекти) могу користити средства прикупљена из јавних и приватних извора.

Да би политички субјекти могли да добију **средства из јавних извора** неопходно је да приликом подношења изборне листе дају изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање, као и да положи изборно јемство.

Приликом прикупљања **средстава из приватних извора** мора се водити рачуна да максимална вредност давања на годишњем нивоу које једно физичко лице може дати учесницима на изборима за финансирање политичке кампање износи највише 20 просечних нето месечних зарада остварених у претходној години, док је у случају правних лица тај износ највише 200 просечних нето месечних зарада остварених у претходној години.

Отварање посебног рачуна

У сврху прикупљања и трошења средстава за финансирање изборне кампање политички субјекат мора да отвори посебан рачун, који је дужан да отвори након расписивања избора, а пре проглашења изборне листе. Сва плаћања трошкова изборне кампање се врше **искључиво** са тог посебног рачуна.

Посебан рачун за финансирање изборне кампање се не може користити у друге сврхе.

Отварање посебног рачуна за коалицију и групу грађана уређује се уговором о образовању тих политичких субјеката.

Изборно јемство

Политички субјекат који је дао изјаву да намерава да користи средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање дужан је да положи изборно јемство.

Изборно јемство се полаже код Министарства финансија, односно надлежног органа управе аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе и може се састојати у полагању готовог новца, банкарске гаранције, држаних хартија од вредности или у стављању хипотеке за износ јемства на непокретној имовини лица које даје јемство.